

**2021_ANUL GOGA - ANUL TINERILOR OȚELIȚI (I): Șaguna ura lucsul -
 - Toate lucrurile bune/ Se încep cu rugăciune ... - Tinerimea și pesimismul -
 - La mulți ani prof. dr. Vasile Crișan!**

2021 - Anul omagial al pastorației românilor din afara României

Toate lucrurile bune Se încep cu rugăciune ... apă și foc?

Tinerimea și pesimismul idealul tinerimii: munca! Un episod din viața lui Șaguna

dr. V. Crișan

știm să alegem grâul din neghină?

A venera trecutul glorios ... este o datorie și o bună școală!

Bătrînii dispar unul câte unul, după cum și tinerii..

2021 Anul Goga - anul tinerilor oțeliți

șagunism-tribunism

prin cultură, un organism social!

Biblioteca ASTRA

dr. V. Crișan

la Săsăuș

Un nou început de an, 2021 fiind declarat „Anul omagial al pastorației românilor din afara României” și “Anul comemorativ al celor adormiți în Domnul; valoarea liturgică și culturală a cimitirelor”. Argumentul principal al Patriarhiei Ortodoxe Române a fost situația diasporei românești la nivel internațional, aceasta ocupând locul 5 într-un clasament mondial, emigrarea masivă fiind motivul principal al declinului populației în România. În acest an, vă sugerăm să continuați cercetarea cotidianului „Tribuna”, anul fiind dedicat poetului „pătimirii noastre”, Octavian Goga (1881-1938), cu ocazia sărbătoririi a 140 de ani de la nașterea ilustrului tribunist, debutul publicistic fiind în paginile „Tribunei” sibiene.

În anul 2021 vom promova - în continuare - conceptele „prin cultură un organism social” și „șagunism - tribunism”, ambele fiind prezentate pe larg în paginile „Tribunei”, în ultimii ani. În context, amintim tinerilor contemporani că înaintașii lor au respectat obiceiurile religioase, unul din acestea constând în a rosti rugăciuni simple, între acestea fiind recomandată și cântarea creștină „Toate lucrurile bune/ Se încep cu rugăciune/ Numai ea ne dă tărie/ Să lucrăm cu bucurie/ Deci la bine și la rău/ Roagă-te la Dumnezeu!”. Pilde reprezentând îndemnuri în respectarea unor obiceiuri și credințe, se regăseau în întreaga presa cotidiană, cititorul găsind în ele suportul și echilibrul moral pentru depășirea greutăților zilnice.

Reproducem articolul apărut în „**Tribuna Poporului**” (Arad) nr. 123 din 1/13 iulie 1898: „**Un episod din viața lui Șaguna**”: «În minunatul său discurs, profesorul Popea dela Brașov, povestește și următoarele: „**Șaguna ura lucsul și-l combătea din toate puterile**. Când vre-un student stipendist venea dela Viena, dela Lipsca sau Berlin și se presenta la dânsul îmbrăcat mai elegant: parfumat, înmănușat, cu ochelari, cu frac ... și ghete de lac, ori cu părul frizat à la mode, avea să-și audă. Mai întâiu îl măsura de vreo două, trei-ori, din crescet până’n tălpi, zicându-i: „Da tu ești cutare, fătul meu, tu feciorul popii din satul cutare? De unde vii? Dela Paris? Dela Londra?, și așa mai departe, de-l tăiau sudorile pe bietul tiner. Dară odată o păți cât de bine cu’n student. Acesta era fecioru popii **Arsenie** din **Gura Râului**: un tiner deștept, vioiu dela fire, îndrăzneț și sprinten la vorbă: „Apoi tu astăzi astfel îmbrăcat?

Și cu ghete de lac? Astfel de haine, fătul meu, le îmbracă cineva numai la zile mari, la sărbători”, zise mitropolitul.

-„Să mă ertați, Escelență”, răspunse studentul Arsenie, „dar poate fi pentru mine o zi mai mare de sărbătoare, decât atunci, când am onoare a mă presenta înaintea Escelenței Tale ca absolut gimnast, cu atestatul de maturitate în mână? - „Bravo, „Kerl”, știam eu, că tu ești meșter de vorbă”, reflectă metropolitul, rîzând și bătându-l pe spate!».

Pentru a sublinia rolul tineretului în dezvoltarea durabilă a societății, cotidianul „**Tribuna**” va sărbători - în anul 2021 - și „**gruparea tinerilor oțeliți**”, grupare a generației tinere, formată din publiciștii „**Tribunei**”, conduși de Octavian Goga.

Prof. dr. Vasile Crișan a surprins în „**Enciclopedie Tribuna**” rolul acestei grupări, analiza începutului secolului XX fiind făcută cu multă atenție și rigoare științifică. Menționăm că este autorul unor lucrări monografice de excepție, privind doi mari tribuniști: „**Aurel C.Popovici, monografie**” (2008, lucrarea tezei de doctorat) și „**Ioan Lupăș (1880-1967). Studiu monografic**” (2013). Istoricul dr. Vasile Crișan - pe care-l cunosc în calitate de director al Direcției Județene de Cultură (2003-2008), fiind unul din principalii organizatori ai evenimentelor manifestării „**Sibiu capitală culturală europeană 2007**” -, este absolvent al Universității Babeș Bolyai Cluj-Napoca, *Facultatea de Istorie*, specializarea *Istoria modernă și contemporană a României* (promoția 1967). Domnia sa se numără printre pușinii directori ai culturii sibiene care a îmbinat activitățile de birou (inclusiv de cercetare a arhivelor și bibliotecilor), cu cele de cunoaștere profundă a realității cotidiene pe teren, a stării și degradării fizice a monumentelor istorice (imobile și mobile). Născut în 7 ianuarie 1945, prof. dr. Vasile Crișan este autorul singurei lucrări enciclopedice a unei publicații din România, „**Enciclopedie Tribuna**” (vol. III, 1919-1945) fiind gata de tipar, în așteptarea unei lansări publice, iar vol. IV-V (1946-1990), fiind în pregătire editorială. Îi urăm mulți ani cu sănătate și putere de muncă, pentru a finaliza opera monumentală a consemnării evoluției „**tribunismului**”!

În „**Tribuna poporului**” (nr. 206 din 29 Octomvrie/10 Noemvrie 1897), apărea „**Tinerimea și pesimismul**”, un articol edificator pentru modul în care era privită evoluția societății: «„**Tinerime și pesimism**”, eată doue noțiuni cari se exclud una pe alta. E ca și când ai zice: **apă și foc** ... Nu pot să stea împreună! - Pentru că pesimismul e **renunțarea**, ear **idealul tinerimei trebuie să fie munca, activitatea**. Întru a dori însă Nirvana, necunoscutul ce urmează vieții pământești, desigur, că nu trebuie nici o sfortare. Stai locului, te dai în voia sorții, ba adesea cauți chiar răul, și eată-te aderent al școalei schoppenhaueriane. Dar’ nu această școală a făcut mărirea Germaniei de azi, după-cum nici într’o țeară sufletele pesimiste, ori-cât de geniale și generoase ar fi fost de altfel, n’au produs curente de mărire

națională. La popoare tinere mai ales, pesimismul ar fi fatal. Pe Eminescu de pildă l-a făcut să scrie cu cel mai adânc disgust – desigur exagerând în chip bolnav – despre epoca mare care se ilustra prin faptele generației lui Ion Brătianu și să caute bucurie numai în trecutul dela anii „patrusute și o miie” ... Eată de ce ne-am făcut rezerve asupra discursului ce un reprezentant al tinerimei universitare a ținut la mormântul lui Goșdu. Ar fi, într’adevăr, o nefericire, dacă tuturor prezentul ni s’ar părea atât de sterp, încât între actualii bărbați distinși ai națiunii nu s’ar mai găsi nici unul, al cărui caracter să ne îndemne la fapte bune naționale ci toată inspirația și forța de viață tinerimea ar trebui s-o ia numai dela cei ... **morți!** **A venera trecutul glorios** și a ne însufleți amintindu-ne de faptele mari ale generațiunilor trecute și ale puținilor eroi naționali ce am avut, da, **este o datorie și o bună școală**. Reprezentantul universitarilor români din Budapesta a fost perfect când prin cuvinte atât de calde a zugrăvit legătura ce trebuie să existe între trecut și între acei factori din prezent ai neamului, cari sunt chemați să aștearnă viitorul ...

Factorii cari prepară ori cel puțin luptă pentru un viitor mai fericit, sunt însă nu numai tinerimea universitară, ci și generațiile a căror ceartă a amărît atât de mult pe tineri, în cât unii dintre ei ajung la note de un pronunțat pesimism ...

Nu se poate închipui însă luptă națională sănătoasă, fără ca între aceste două generații: cea de azi și cea de mâne - să nu fie dragoste și încredere. Selecțiunea, în tabăra luptătorilor, se face pe încetul, aproape pe neobservate. **Bătrînii dispar unul câte unul, după cum și tinerii intră unul câte unul pe terenul de luptă.** Nu se poate închipui o schimbare în așa chip, că azi ori mâne tineretul cult și înzestrat cu toate bunele calități, se presintă și ia în primire dela actuala generație – mai bătrână – **întregul inventar național.** Vor trebui deci să lupte și împreună. Aproximarea aceasta este însă aproape peste putință, dacă dorul de bine sincer și cald, între tineret ia proporții nu în sens de nivelare, ci săpând o prăpastie între dînsa și generația pe socoteala căreia într’adevăr, vor trebui să se înregistreze certuri fatale. **Că certurile unora le-a răpit iluziuni, ear pe alții i-au deprimat, - toate acestea sunt adevărate.** Noi am spus-o însă în primul număr al ziarului nostru, și acum o repetăm eară: nenorocire ar fi numai când n’am ști să profităm din relele ce-am îndurat cu toții; vorba părintelui Lucaciu: **dacă nici acum n’am ști să alegem grâul din neghină! ... ».**

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-i-saguna-ura-lucsul-toate-lucrurile-bune-se-incep-cu-rugaciune--tinerimea-si-pesimismul-la-multi-ani-prof-dr-vasile-crisan-155942.html>

În: Tribuna, 03 ianuarie 2021